

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-81М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Природоохоронне законодавство»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІ права
Протокол № 2 від 26.09.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Природоохоронне законодавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 – Право денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Швець О.М. – Рівне : НУВГП, 2024. – 31 с.

Укладач: Швець О. М., к.ю.н., доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін;

Відповідальний за випуск: Швець О. М., к.ю.н., в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін

Керівник групи забезпечення

Міщук І. В.

© О. М. Швець, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1 Опис навчальної дисципліни	5
1.2 Структура навчальної дисципліни. Оцінювання, та порядок підготовки до практичних занять	7
1.3. Критерії та шкала оцінювання	9
2. Плани практичних занять	11
3. Самостійна робота студентів	24
4. Основні інформаційні ресурси	25

Передмова

Навчальна дисципліна «Природоохоронне законодавство» є вибірковою професійно-спеціалізованою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 – Право.

Предметом вивчення дисципліни «Природоохоронне законодавство» є система вітчизняного та зарубіжного права у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Вивчення дисципліни «Природоохоронне законодавство» дозволяє здобувачам вищої освіти сформуванню індивідуальну професійно орієнтовану траєкторію, яка буде наповнена компетентностями щодо володіння нормами сучасного природоохоронного законодавства та практичних аспектів його використання у професійній діяльності.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Природоохоронне законодавство» є забезпечення оволодіння студентами нормативно-правовою базою щодо використання та охорони природних ресурсів загалом та їх складових компонентів зокрема.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: ознайомлення здобувачів з системою екологічного права України та міжнародного екологічного права, а також з проблемами, які виникають у сфері охорони навколишнього природного середовища і можливими шляхами їх правового врегулювання.

Компетентності, які набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Природоохоронне законодавство»

ІК – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

ЗК2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК14 – цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15 – прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК19 – здатність мобілізувати ресурси, організувати та планувати власну діяльність.

ЗК20 – вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.

СК2 – здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3 – цінування та повага до гідності людини як найвищої

соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК6 – здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК9 – здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10 – здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12 – здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК15 – здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16 – здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК18 – здатність до складання процесуальних документів.

СК19 – здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології.

СК20 – здатність до орієнтації у правових природоохоронних напрямках.

Програмні результати навчання:

РН2 – знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН3 – проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН4 – знати та розуміти основи права Європейського союзу.

РН8 – застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

PH13 – знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

PH15 – вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

PH16 – використовувати комп’ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

PH18 – застосовувати у професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH19 – пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH20 – виокремлювати та аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH21 – готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH22 – надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

PH23 – застосовувати у професійній діяльності нормативно-правову базу захисту навколишнього середовища, особистості.

1.2 Структура навчальної дисципліни. Оцінювання, та порядок підготовки до практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Оцінка, балів
		денна форма	заочна форма	
<i>Змістовний модуль 1</i>		<i>14</i>	<i>6</i>	<i>26</i>
1	Система природоохоронного законодавства України	2	1	5
2	Міжнародне екологічне право.	4	2	6

3	Екологічна політика України	4	1	5
4	Правове забезпечення екологічної безпеки	2	1	5
5	Захист екологічних прав громадян в Україні	2	1	5
	Модульний контроль №1	-	-	20
	Змістовний модуль 2	16	8	34
6	Право власності на природні ресурси	2	1	5
7	Право природокористування	4	2	6
8	Юридична відповідальність за порушення природоохоронного законодавства	4	2	7
9	Правове регулювання вирішення спорів з питань використання і охорони природних ресурсів.	2	1	5
10	Контроль за використанням та охороною природних ресурсів.	2	1	5
11	Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів в умовах збройних конфліктів.	2	1	6
	Модульний контроль №2	-	-	20
	ВСЬОГО	30	14	100

Підготовка до практичного заняття повинна

включати:

1. Опрацювання лекційного матеріалу за темою заняття.
2. Опрацювання нормативних актів за темою заняття.
3. Опрацювання наукових та літературних джерел за темою заняття.
4. Підготовка завдань в рамках самостійної роботи студентів за темою заняття.

Модульні контролі проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Підготовка до модульних контролів передбачає опрацювання здобувачами теоретичного курсу дисципліни. Для підготовки до модульних контролів здобувачі використовують наданий викладачем орієнтовний перелік питань за тематикою конкретного модуля.

Для досягнення мети дисципліни «Природоохоронне законодавство» здобувачам необхідно вчасно та якісно виконувати практичні завдання та вчасно здати модульні контролі знань.

Додаткові бали здобувачі можуть отримати за: участь у наукових конференціях, круглих столах, написання наукових тез, статей дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи здобувачі обирають самостійно за погодженням із викладачем.

1.3 Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача та досягнення планованих результатів при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Природоохоронне законодавство» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених силябусом дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (повнота, чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів (сума балів за практичні заняття). 40 балів здобувач сумарно може отримати за складання модульних контролів. У разі пропуску модульних контролів здобувач освіти має скласти підсумковий контроль (залік) у формі тестування.

Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- робота на занятті;
- тестування;
- виконання практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно
1-34 балів	

2. Плани практичних занять Змістовний модуль 1

Практичне заняття №1. Система природоохоронного законодавства України

План

1. Загальне поняття про природоохоронне право.
2. Розвиток українського природоохоронного права.
3. Загальне природоохоронне законодавство України.
4. Галузеве природоохоронне законодавство України.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування на практичному занятті, практичне завдання.*

Практичне завдання:

1) *Вивчити та сформувати перелік джерел екологічного права за їх значимістю в регулюванні екологічних правовідносин.*

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Дайте визначення поняття «екологія»
- 2) Дайте визначення поняття «навколишнє природне середовище»

- 3) Що включає в себе система екологічного права?
- 4) Що відноситься до джерел екологічного права?

Практичне заняття № 2. Міжнародне екологічне право.

План

1. Розвиток природоохоронного права у правових системах світу.
2. Міжнародні природоохоронні організації.
3. Сучасна система природоохоронного законодавства Європейського Союзу.
4. Міжнародні природоохоронні нормативно-правові акти, що ратифіковані Україною.
5. Міжнародні договори у сфері охорони природи.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування на практичному занятті, аналітична записка, дискусія.*

Підготувати коротку аналітичну записку на тему: «Екологічні загрози сучасності та перспективи їх вирішення» та підготуватися до дискусії за темою аналітичної записки.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Назвіть принципи міжнародного екологічного права.
- 2) Які міжнародні природоохоронні організації ви знаєте?
- 3) Що є основою природоохоронного законодавства Європейського Союзу?
- 4) Які нормативно-правові акти складають систему природоохоронного законодавства Європейського Союзу?
- 5) Які міжнародні нормативно-правові акти ратифікувала Україна?
- 6) Які сучасні екологічні проблеми людства ви можете назвати?
- 7) Які правові шляхи існують в світі для вирішення екологічних проблем?

Практична робота № 3. Екологічна політика України.

План

1. Основні засади (стратегія та цілі) державної екологічної політики.
2. Публічне управління у сфері реалізації державної екологічної політики.
3. Правові засади реалізації державної екологічної політики України.
4. Проблеми та перспективи реалізації державної екологічної політики України.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, ситуативна вправа.*

Ситуативна вправа:

Сформуйте ієрархію органів публічної влади України, які мають повноваження щодо реалізації екологічної політики.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) В чому полягає зміст екологічної політики?
- 2) З чого складається нормативно-правова база екологічної політики України?
- 3) Які органи публічного врядування відповідають за реалізацію екологічної політики в Україні?
- 4) Які проблеми виникають в процесі реалізації екологічної політики?
- 5) Як вплинули воєнні дії на території України на реалізацію екологічної політики?

Практична робота №4. Правове забезпечення екологічної безпеки.

План

1. Загальне поняття екологічної безпеки.
2. Нормативи у сфері забезпечення екологічної безпеки.

Види навчальної роботи на занятті: опитування, ситуативна вправа.

Ситуативна вправа:

Занепокоєні громадяни сільської територіальної громади звернулися до голови територіальної громади з приводу розміщення на території сільської громади нового кладовища, яке територіально мало бути розміщене неподалік житлового масиву. Жителі громади просили роз'яснити чи не викликатиме погіршення екологічного стану громади розміщення нового кладовища.

Визначте правовий режим та санітарні вимоги щодо розміщення та утримання небезпечних зон та об'єктів (наприклад кладовищ) в межах населених пунктів.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Що ви розумієте під поняттям «екологічна безпека»?
- 2) Що є нормативними засадами екологічної безпеки в Україні?
- 3) Що таке екологічний ризик?
- 4) Як класифікуються джерела екологічної небезпеки?
- 5) Хто є об'єктами екологічної безпеки?
- 6) Хто є суб'єктами забезпечення екологічної безпеки в Україні?
- 7) Які заходи забезпечення екологічної безпеки визначені законодавством України?

Практична робота № 5. Захист екологічних прав громадян в Україні.

План

1. Екологічні права громадян та їх класифікація.
2. Юридичний зміст поняття «екологічно безпечно докiлля».
3. Правові засади реалізації екологічних прав громадян в Україні.

4. Міжнародні гарантії реалізації екологічних прав громадян.
5. Екологічні обов'язки громадян.

Види навчальної роботи на занятті: опитування, ситуативна вправа.

Ситуативна вправа:

До міського голови м. Рівне звернулися громадські активісти з проханням надати інформацію про стан навколишнього природного середовища на території Рівненської територіальної громади, оскільки є припущення, що розташоване на околиці міста виробниче підприємство, що спеціалізується на виробництві меблів чинить негативний вплив на стан довкілля у місті, а також негативно впливає на стан здоров'я мешканців, які живуть на прилеглий до виробництва території. До прохання, що було подане у вигляді письмової заяви активісти додали кілька копій медичних документів громадян, які захворіли на бронхіальну астму за час роботи підприємства і вимагають відшкодування шкоди, яка заподіяна їх здоров'ю підприємством відповідно до ст. 50 Конституції України.

Міський голова відмовив громадським активістам у наданні затребуваної ними інформації та порадив для дослідження стану довкілля у місті звернутися до незалежних приватних лабораторій. Інформацію про шкоду діяльності підприємства для здоров'я громадян міський голова назвав необґрунтованою, оскільки прямі докази цього відсутні.

Чи були порушені у викладеній ситуації екологічні права громадян? Якщо так, то які?

Чи є правомірною поведінка міського голови?

Що можна порадити громадським активістам?

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Назвіть нормативно-правові засади становлення поняття екологічні права громадян в Україні та в світі.
- 2) Перерахуйте які екологічні права громадян визначені чинним законодавством України?
- 3) Як можна класифікувати екологічні права за юридичною силою?
- 4) Як можна класифікувати екологічні права за формою реалізації?
- 5) Як можна класифікувати екологічні права за можливістю реалізації?
- 6) Наведіть власні приклади реалізації екологічних прав.
- 7) Що вкладається в зміст поняття «екологічно безпечне довкілля»?
- 8) Яким чином держава гарантує забезпечення екологічних прав громадян?
- 9) Що являє собою система гарантій екологічних прав громадян?
- 10) Що таке захист екологічних прав?
- 11) Яким чином відбувається захист екологічних прав?
- 12) Які є форми захисту екологічних прав громадян?
- 13) Назвіть підстави виникнення права на захист екологічних прав громадян.
- 14) Які існують гарантії захисту екологічних прав громадян?
- 15) Якими нормативно-правовими актами визначаються екологічні обов'язки громадян?
- 16) Які екологічні обов'язки покладені на громадян законом України?
- 17) Наведіть власні приклади реалізації екологічних обов'язків.

Змістовий модуль 2

Практична робота № 6. Право власності на природні ресурси.

План

1. Поняття права власності на природні ресурси.
2. Форми, суб'єкти, об'єкти права власності на природні ресурси.
3. Юридичні підстави набуття і припинення права власності на природні ресурси.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, практичне завдання.*

Практичне завдання:

Фермерське господарство на земельній ділянці, яка йому належить на праві приватної власності спорудило водозабірну свердловину. При її спорудженні були виявлені запаси питної води, яка має цілющі властивості. Відтак, ФГ побудувало організувало лінію щодо виготовлення та реалізації бутильованої мінеральної води.

На зауваження органів місцевого самоврядування щодо протизаконності таких дій голова ФГ відповів, що, оскільки він має право приватної власності на земельну ділянку, то і природні ресурси, які на ній знаходяться, належать йому в повному обсязі.

Дайте оцінку діям голови ФГ.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Охарактеризуйте зміст права власності на природні ресурси.
- 2) Якими нормативно-правовими актами визначено поняття права власності на природні ресурси в Україні?
- 3) Які форми власності на природні ресурси є в Україні?
- 4) Назвіть суб'єктів та об'єкти права державної

власності на природні ресурси.

5) Назвіть суб'єктів та об'єкти права комунальної власності на природні ресурси.

6) Назвіть суб'єктів та об'єкти права приватної власності на природні ресурси.

7) Які природні ресурси можуть перебувати у приватній власності?

8) Як можна набути право власності на природні ресурси в Україні?

Практична робота № 7. Право природокористування.

План

1. Поняття права природокористування.
2. Загальне природокористування.
3. Спеціальне природокористування.
4. Захист прав природокористувачів.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, ситуативна вправа*

Ситуативна вправа:

Компанія друзів у складі 4 осіб виїхала на відпочинок в лісовий масив, що розташовувався на березі річки неподалік від селища. Там вони розташували намети та розвели вогнище. Двоє чоловіків почали рибалити не забороненим способом. Один із друзів збирав ягоди.

В той же час державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища здійснював рейд з перевіркою дотримання правил природокористування у місцях, де зазвичай відпочиває населення. Побачивши компанію друзів, інспектор склав протокол про порушення вимог загального і спеціального природокористування та направив справу для розгляду по суті до суду.

В суді друзі пояснили, що вони здійснювали рибальство незабороненими способами, а що стосується розведення багаття, то, наскільки їм відомо, заборони з цього приводу

чинне законодавство не містить.

Чи є в діях друзів порушення правил загального або спеціального природокористування, якщо є, то які саме?

Надати правову оцінку позиції інспектора.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) Які види природокористування визначені природо-ресурсним законодавством України?

2) Охарактеризуйте зміст права загального природокористування.

3) Охарактеризуйте зміст права спеціального природокористування.

4) Назвіть суб'єктів права загального природокористування.

5) Назвіть суб'єктів права спеціального природокористування.

6) Наведіть приклади права загального природокористування.

7) Наведіть приклади права спеціального природокористування.

8) Визначте основні аспекти отримання дозволу на спеціальне природокористування.

9) Що є нормативними засадами захисту прав природо-користувачів?

10) Який зміст має механізм захисту прав природо-користувачів?

Практична робота № 8. Юридична відповідальність за порушення природоохоронного законодавства.

План

1. Зміст та види юридичної відповідальності за порушення природоохоронного законодавства.

2. Дисциплінарна відповідальність за порушення природоохоронного законодавства.

3. Цивільна відповідальність за порушення природоохоронного законодавства.

4. Адміністративна відповідальність за порушення природоохоронного законодавства.

5. Кримінальна відповідальність за порушення природоохоронного законодавства.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, практичне завдання.*

Практичне завдання:

Визначте вид та розмір юридичної відповідальності за вчинені порушення екологічного законодавства відповідно до індивідуального завдання. Обґрунтуйте відповідь посиланням на нормативно-правові акти.

Наприклад:

1. *Який вид відповідальності передбачено за порушення порядку здійснення оцінки впливу на довкілля, якщо це спричинило загибель людей*

2. *Видобування корисних копалин з використанням обладнання, яке не пройшло відповідно до закону обов'язкову сертифікацію передбачає застосування ... відповідальності*

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) Які нормативно-правові акти складають правову базу застосування відповідальності за екологічні правопорушення?

2) Що вважається екологічним правопорушенням?

3) Що є підставами юридичної відповідальності за екологічні правопорушення?

4) Назвіть приклади екологічних правопорушень.

5) Який склад має екологічне правопорушення?

6) Як можна класифікувати екологічні правопорушення?

7) Якими функціями володіє юридична відповідальність за екологічні правопорушення?

8) Які види відповідальності передбачені законодавством України за екологічні правопорушення?

9) Які злочини проти довкілля визначені кримінальним законодавством України?

10) Назвіть ознаки злочинів проти довкілля.

Практична робота № 9. Правове регулювання вирішення спорів з питань використання і охорони природних ресурсів.

План

1. Органи, що вирішують спори з питань використання і охорони природних ресурсів.

2. Порядок вирішення спорів з питань використання і охорони природних ресурсів.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, ситуативна вправа*

Ситуативна вправа:

Між громадянами с. Підлісся та головою фермерського господарства «Аграрій» виник спір з приводу збирання дикорослих лікарських рослин, грибів та ягід на території лісового масиву, який належить на праві приватної власності фермерському господарству:

Фермер стверджує, що селяни не мають права збирати гриби, ягоди та лікарські рослини на ділянці лісу, що є його приватною власністю. Натомість селяни вважають, що фермер перешкоджає їм реалізовувати право загального природокористування.

Які органи мають право вирішувати спори з приводу природокористування?

Вирішіть спір.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) Які види спорів можна виділити у сфері використання природних ресурсів?

2) Які органи мають повноваження щодо вирішення спорів у сфері природокористування?

- 3) Які нормативно-правові акти є основою вирішення спірних ситуацій у сфері природокористування?
- 4) Як практично вирішуються спори з питань використання та охорони природних ресурсів?

Практична робота № 10. Контроль за використанням та охороною природних ресурсів.

План

1. Державний контроль за використанням та охороною природних ресурсів.
2. Громадський та самоврядний контроль за використанням та охороною природних ресурсів.
3. Роль правоохоронних органів у галузі охорони природних ресурсів.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, практичне завдання.*

Практичне завдання:

Укладіть пам'ятку дій державного інспектора щодо здійснення перевірок дотримання екологічного законодавства.

Які документи посвідчують повноваження державного інспектора?

Які документи укладаються державним інспектором при виявленні фактів порушення екологічного законодавства?

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) У чому полягає зміст контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища?
- 2) Які завдання контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища?
- 3) Які органи публічної влади мають повноваження щодо здійснення контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища?

4) Охарактеризуйте зміст планових заходів зі здійснення державного нагляду (контролю) з охорони навколишнього природного середовища.

5) Охарактеризуйте зміст позапланових заходів зі здійснення державного нагляду (контролю) з охорони навколишнього природного середовища.

6) Назвіть розпорядчі документи органів державного нагляду (контролю) з охорони навколишнього природного середовища.

7) Які документи укладаються за результатами державного нагляду (контролю) з охорони навколишнього природного середовища?

8) У чому полягає зміст громадського контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища?

9) Які функції громадських інспекторів з охорони довкілля?

10) Які права мають громадські інспектори з охорони довкілля?

11) Які обов'язки мають громадські інспектори з охорони довкілля?

Практична робота № 11. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів в умовах збройних конфліктів.

План

1. Поняття збройного конфлікту. Правовий режим воєнного стану.

2. Міжнародні нормативно-правові акти у сфері охорони природних ресурсів в умовах воєнних дій.

3. Особливості правового регулювання використання та охорони природних ресурсів України в умовах війни з РФ.

Види навчальної роботи на занятті: *опитування, аналітична записка*

Підготувати аналітичну записку на тему: «Екологічні ризики та загрози довкіллю в умовах збройного конфлікту».

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) Назвіть нормативно-правові акти які визначають особливості охорони навколишнього природного середовища в умовах збройного конфлікту.

2) Які міжнародні організації визначають особливості виконання сторонами збройного конфлікту своїх зобов'язань з охорони довкілля?

3) Назвіть сучасні ризики екологічного характеру в умовах збройного конфлікту.

4) Які засоби існують в Україні для фіксації екологічних злочинів війни?

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота з дисципліни «Природоохоронне законодавство» передбачена силабусом навчальної дисципліни в обсязі 98 годин для денної форми навчання та 124 години для здобувачів, які навчаються на заочній формі.

Самостійна робота здобувачів передбачає самостійне опрацювання матеріалу в позааудиторний час.

Самостійна робота сприяє розвитку творчого потенціалу, самоорганізації, прийняттю рішень та формуванню компетентності, яка стосується пошуку і систематизації необхідної інформації.

Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Самостійна робота передбачає вивчення законодавчих та нормативних актів, опрацювання наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, підготовку аналітичних записок, наукових публікацій.

Формами самостійної роботи здобувачів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання

літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних занять, виконання завдань по темах практичних занять;
- підготовка відповідей на питання для самопідготовки;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, складання плану та написання індивідуальної роботи, наукових тез, статей;
- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення доповідей, перевірки письмових відповідей, поточного модульного контролю знань, та підсумкового оцінювання успішності здобувачів.

4. Основні інформаційні ресурси

Базова література:

1. Краснова М.В., Краснова Ю.А. Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини: підручник. Київ : НУБіП України. 2023. 278 с.
2. Краснова М.В., Краснова Ю.А. Екологічне право України. Загальна частина : підручник Київ : ВПЦ "Київський університет", 2021. 190 с.
3. Краснова Ю.А. Право екологічної безпеки: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2019. 238 с.
4. Процевський В.О., Шуміло О.М. Водне право України. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 176 с.
5. Башняк Ганна та інші. Зелена книга: аналіз сфери спеціального водокористування та проведення робіт на землях водного фонду. Київ : Офіс ефективного регулювання, 2020. 206 с.
6. Боровик А.В., Барчук В.О. Адміністративно-правовий механізм охорони лісового фонду в Україні. Одеса: Гельветика, 2022. 260 с.

7. Дудоров О.О., Мовчан Р.О., Письменський Є.О. Кримінально-правова охорона лісу в Україні. Київ: Норма права, 2023. 520 с.
8. Бойко Т.О., Бойко Т.М., Плугатар Ю.В. Екологічне лісознавство : навчальний посібник: видання друге, доповнене та перероблене. Херсон : Олді+, 2019. 268 с.

Допоміжна література:

1. Діхтієвський В.П. Адміністративно-правове регулювання доступу до публічної інформації про стан використання природних ресурсів. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 152 с.
 2. Природноресурсове право України : навч. посіб. / за ред. Каракаша І.І. та Харитонові Т.Є. Вид. 2-ге, доповн. і переробл. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 566 с.
 3. Судець О.М. Кримінальна відповідальність за порушення водного законодавства / Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08. Київ : Науково-дослідний інститут публічного права, 2021.
 4. Хільчевський В.К., Забокрицька М.Р., Стельмах В.Ю. Гідроекологічні аспекти водопостачання та водовідведення: навч. посібник. Київ : ДІА, 2023. 228 с.
 5. Дейнега М.А. Концепції взаємовідносин людини і природи як основа формування та розвитку природоресурсного законодавства. Право і суспільство. №1. 2023. С. 148-154.
 6. Сірант М.М. Особливості адміністративно-правових гарантій реалізації права на сприятливе навколишнє природне середовище. Правові новели, №10, 2020. Т.2 С. 77-84.
- Міжнародний судовий форум : «Судовий захист природного довкілля та екологічних прав» (м. Київ, 7 листопада 2019 року) : Збірник матеріалів. Київ, 2019. 192 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Zbirknik_Eko_forum.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.01.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Водний кодекс України : Закон України від 06.06.1995 № 213/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Кодекс України про надра : Закон України від 27.07.1994 № 132/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
5. Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 № 3852-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
8. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
9. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 21.04.2011 № 3268-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
10. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 №2697-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>.
11. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 №2059-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>

12. Гірничий закон України: Закон України від 06.10.1999 № 1127-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-14#Text>.
13. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 №2806-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
14. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
15. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
16. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text/>
17. Про рослинний світ : Закон України від 09.04.1999 № 591-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text/>
18. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
19. Про аквакультуру : Закон України від 18.09.2012 № 5293-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5293-17#Text>.
20. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text.0>
21. Про основи містобудування : Закон України від 16.11.1992 №2780-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>.
22. Про Генеральну схему планування території України : Закон України від 07.02.2002 №3059-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>.
23. Про благоустрій населених пунктів : Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text>.
24. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України

- від 17.02.2011 №3038-VI URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>.
25. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
26. Про мисливське господарство та полювання : Закон
України від 22.02.2000 № 1478-III. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text>.
27. Про управління відходами : Закон України від 20.06.2022
№2320-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#n802>.
28. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012
№ 4572-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
29. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від
18.01.2001 № 2245-III URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
30. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку :
Закон України від 08.02.1995 № 39/95-ВР URL:
[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-
%D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text)
31. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 №
393/96-ВР URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-
%D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text)
32. Основи законодавства України про охорону здоров'я :
Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
33. Про державно-приватне партнерство : Закон України від
01.07.2010 № 2404-VI URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.
34. Про інформацію : Закон України від 2.10.1992 №2657-XII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
35. Основні напрями державної політики України в галузі
охорони довкілля, використання природних ресурсів та
забезпечення екологічної безпеки : Постанова Кабінету
Міністрів України від 05.03.1998 №188/98-ВР URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80#Text>

36. Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.1994 № 827 URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-92-%D0%BF>

37. Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №989 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-%D0%BF#Text>.

38. Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №1026 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>.

39. Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №1026 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>

40. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF#Text>.

41. Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 №173 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text>.

42. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України: наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06#Text>

43. Порядок ведення державного водного кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.1996 №413 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-96-%D0%BF#n12>

44. <https://www.kmu.gov.ua/> - Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
45. <https://www.ecoleague.net/diialnist/spivpratsia/hromadski-orhanizatsii> - сайт Всеукраїнської екологічної ліги